

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i hälsoskyddslagen (763/1994) 5 §, sådan den lyder i lag 1551/2009, och
ändras rubriken för 4 §, 4 § 2 mom., 4 a § 1 mom., 6 § 4 mom., 8 § 2 mom., 17 a § 1 mom.,
18 § 4 mom., 18 a § 3 mom., 19 a § 3 och 4 mom., 20 § 2 mom., 20 a § 2 mom., 20 b § 1 mom.,
21 § 1 mom., 28 a § 1 mom., 47 § 2 och 3 mom., 48 §, 49 a § 3 och 4 mom., 49 b § 1 mom.,
50 a § 4 mom., 52 §, 53 § 2 mom., det inledande stycket i 59 a § 1 mom. och 59 a § 2 och 3
mom.,
sådana de lyder, rubriken för 4 § och 4 § 2 mom., 4 a § 1 mom., 6 § 4 mom., 8 § 2 mom.,
20 b § 1 mom., 28 a § 1 mom., det inledande stycket i 59 a § 1 mom. och 59 a § 2 och 3 mom.
i lag 942/2016, 17 a § 1 mom., 18 § 4 mom., 18 a § 3 mom., 19 a § 3 och 4 mom., 20 § 2 mom.,
21 § 1 mom., 49 a § 3 och 4 mom. och 49 b § 1 mom. i lag 1258/2022, 20 a § 2 mom., 47 § 2
och 3 mom., 48 och 52 § samt 53 § 2 mom. i lag 1551/2009 och 50 a § 4 mom. i lag 1187/2021,
som följer:

4 §

Riksomfattande ledning och styrning av samt tillsyn över hälsoskyddet

Tillstånds- och tillsynsverket styr och övervakar hälsoskyddet samt bedömer de kommunala
tillsynsplanerna för hälsoskyddet och utvärderar hur de har förverkligats.

4 a §

Riksomfattande tillsynsprogram

För styrningen och samordningen av den tillsyn som regleras i denna lag ska Tillstånds- och
tillsynsverket utarbeta ett riksprogram för hälsoskyddstillsynen (*tillsynsprogram*).

6 §

Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet

Kommunen ska inom sitt område också sörja för tillsynen över efterlevnaden av de
förordningar antagna av Europeiska unionen som hänför sig till tillämpningsområdet för denna
lag samt för beviljandet av de intyg som avses i artiklarna 20 och 39 i
Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 50 och 51/2007) i
enlighet med bilaga 3 till reglementet. Tillstånds- och tillsynsverket anger de hamnar i Finland
i vilka den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska inspektera fartygen och vid behov bevilja
intyg.

8 §

Beredskap för störningssituationer

Tillstånds- och tillsynsverket ska utarbeta en plan för att trygga hushållsvattnets kvalitet vid olyckor och i andra motsvarande störningssituationer.

17 a §

Undantag från kvalitetskraven

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av en anläggning som levererar hushållsvatten eller, i fråga om hushållsvatten som tas med en vattenanvändares egna anordningar, på ansökan av vattnets ägare bevilja ett tidsbegränsat undantag från uppfyllandet av de med stöd av 17 § 5 mom. föreskrivna kemikaliska kvalitetskraven i fråga om vattendistributionsområdet.

18 §

Godkännande av verksamheten vid anläggningar som levererar hushållsvatten

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska för kännedom sända ansökan till Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralen och de kommunala hälsoskyddsmyndigheter till vars områden anläggningen som levererar hushållsvatten levererar vatten eller från vars områden den tar vatten och ge dessa tillfälle att yttra sig med anledning av ansökan.

18 a §

Anmälningskyldighet om vattendistributionsområde

En anläggning som levererar hushållsvatten ska upprätthålla vattendistributionsområdets gränser som geografisk information i vektorformat där vattendistributionsområdet har angetts som områdesobjekt. Informationen om gränserna ska på det sätt som Tillstånds- och tillsynsverket särskilt bestämmer ges till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och Finlands miljöcentral, vilka årligen också ska underrättas om förändringar i gränserna.

19 a §

Riskhanteringsplan för vattenproduktionskedjan

Riskhanteringsplanen ska utarbetas i samarbete med den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och andra myndigheter och berörda grupper som är centrala med tanke på riskhanteringen, utom om det är uppenbart onödigt att dessa deltar i utarbetandet av planen.

En anläggning som levererar hushållsvatten ska i sin egenkontroll beakta riskhanteringsplanen och ge in den till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten, Tillstånds- och tillsynsverket,

livskraftscentralen och den kommunala miljöförvaldigheten. Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska beakta riskhanteringsplanen vid sådan myndighetstillsyn som avses i 6 och 20 §.

20 §

Övervakning, bestämmelser och information i fråga om vattenkvaliteten

Resultaten av kontrollundersökningarna ska lagras i det datasystem som Tillstånds- och tillsynsverket har anvisat, och vattenanvändarna ska i datanätet informeras om resultaten av kontrollundersökningarna av hushållsvatten.

20 a §

Förebyggande av sjukdomar som sprids med hushållsvatten

Efter att ha fått vetskap om en epidemi som hushållsvattnet förorsakat eller om en misstanke om epidemi ska den kommunala hälsoskyddsmyndigheten utan dröjsmål göra en utredning i fallet och vidta åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids samt vidare informera Institutet för hälsa och välfärd och Tillstånds- och tillsynsverket om detta.

20 b §

Hushållsvattenhygienisk kompetens

Verksamhetsutövaren ska på egen bekostnad sörja för att den som utför åtgärder som påverkar hushållsvattnets kvalitet i en anläggning som levererar hushållsvatten har ett av Tillstånds- och tillsynsverket utfärdat intyg över anläggningsteknisk och hushållsvattenhygienisk kompetens. Intyget utfärdas till personer som med godkänt resultat genomgått ett test som bedömer den anläggningstekniska och hushållsvattenhygieniska kompetensen. Intyget gäller i fem år.

21 §

Dataset

Institutet för hälsa och välfärd utarbetar sådana dataset som avses i artikel 18 i dricksvattendirektivet. Tillstånds- och tillsynsverket ska säkerställa att Europeiska kommissionen, Europeiska miljöcentralen och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar har tillgång till dessa dataset genom en dataförbindelse.

28 a §

Bassängvattenhygienisk kompetens

Verksamhetsutövaren ska på egen bekostnad sörja för att den som utför åtgärder som påverkar bassängvattnets kvalitet i en simhall, badanläggning eller motsvarande anläggning som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt 13 § har ett av Tillstånds- och tillsynsverket utfärdat intyg över anläggningsteknisk och bassängvattenhygienisk kompetens. Intyget utfärdas till personer som med godkänt resultat genomgått ett test som bedömer den anläggningstekniska och bassängvattenhygieniska kompetensen. Intyget gäller i fem år.

47 §

Tillsynsmyndigheternas anmälningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten är skyldig att på begäran utan ersättning lämna Tillstånds- och tillsynsverket de övriga uppgifter om kontroller, kontrollåtgärder, kontrollpersonal, avgifter samt tillsyn som behövs för tillsynen, styrningen av tillsynen, uppföljningen, rapporteringen och statistiken enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheterna ska lämna de uppgifter som avses i 2 mom. på det sätt som Tillstånds- och tillsynsverket bestämmer.

48 §

Handräckning

Polisen och Tillstånds- och tillsynsverket är skyldiga att vid behov lämna den kommunala hälsoskyddsmyndigheten handräckning vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt de bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

49 a §

Undersökningslaboratorier

Laboratoriet ska till det datasystem som Tillstånds- och tillsynsverket har anvisat elektroniskt sända de för myndigheterna avsedda undersökningsresultat av hushållsvatten, varmt bruksvatten och badvatten som tas fram med stöd av denna lag.

Livsmedelsverket godkänner laboratorier på ansökan. Ett villkor för att ett laboratorium ska godkännas är att det uppfyller de krav som ställs i 2 och 3 mom. Innan ett laboratorium godkänns ska Livsmedelsverket begära ett utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket, Institutet för hälsa och välfärd eller Strålsäkerhetscentralen.

49 b §

Tillsyn över undersökningslaboratorier

Livsmedelsverket övervakar att de laboratorier som avses i 49 a § iakttar denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den. Om ett laboratorium bryter mot dessa, kan Livsmedelsverket, efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket, meddela de förelägganden som behövs för att rätta till verksamheten. Om laboratoriet inte rättar till bristerna trots Livsmedelsverkets förelägganden, kan

Livsmedelsverket återkalla godkännandet av laboratoriet för en viss tid. Livsmedelsverket ska även på framställning av Tillstånds- och tillsynsverket meddela förelägganden för att rätta till ett laboratoriums verksamhet eller vid behov avbryta verksamheten för en viss tid.

50 a §

Andra avgifter som tas ut för hälsoskyddstillsynen

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter eller som hänför sig till beredningen av författningar eller verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.

52 §

Tillstånds- och tillsynsverkets föreskrifter

När en sanitär olägenhet som avses i 51 § breder ut sig över ett vidsträckt område eller annars är speciellt betydelsefull, kan Tillstånds- och tillsynsverket meddela föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga uppkomsten av den sanitära olägenheten.

53 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan förena ett med stöd av denna lag meddelat förbud eller föreläggande med vite eller med hot om att det som lämnats ogjort utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts eller förbjuds.

59 a §

Test och testning

Test som avses i 20 b och 28 a § får anordnas av testare som godkänts av Tillstånds- och tillsynsverket. Som testare godkänns en person som

Testet sker enligt testdeltagarens val antingen på finska eller på svenska. Tillstånds- och tillsynsverket kan bestämma om uppläggnings av testet, bedömningen av godkänt genomgående av test och testintygets innehåll.

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar testarnas verksamhet. Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla godkännandet av en testare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser som gäller verksamheten och inte trots Tillstånds- och tillsynsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom utsatt tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen